

Justitie

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

RSJ	
IN	06 JUNI 2007
Nummer	

Handwritten notes: NM, AvdH, A-B

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Raad voor de Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming
De heer prof. P.B. Boorsma
Postbus 30137
2500 GC DEN HAAG

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 71 31
Fax (070) 3 70 90 11
www.justitie.nl

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum

Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Afdeling Sanctiebeleid
M.M. Padmos
7405
m.m.padmos@minjus.nl
1 juni 2007

5475685/07/DSP
CR35/1029116/2007/AvdH/TvV
advies wijzigingen verlofbeleid

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer Boorsma,

Hierbij treft u mijn reactie aan op het advies van uw Raad van 23 februari jl. over de wijzigingen in het verlofbeleid van de tbs en het aanvullend advies van 4 april jl.. Het eerste advies heeft de Raad op mijn verzoek binnen een korte periode tot stand gebracht. Ik ben de Raad hiervoor erkentelijk.

Zoals u weet heb ik op 16 maart 2007 de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpassing van het verloftoetsingskader en de geweldsinstructie die is vereist voor de invoering van de beveiligde fase bij het begeleid verlov. Deze brief heb ik te uwer informatie bijgevoegd. Hieronder ga ik nader in op uw advies over het beveiligd verlov, de geweldsinstructie en het adviescollege verloftoetsing. Daarna volgt een korte reactie op enkele andere adviezen.

Het beveiligd verlov en de geweldsinstructie

Uw Raad heeft geadviseerd de beveiligde fase als eerste fase bij het begeleid verlov niet in te voeren. Hij heeft hier vier bezwaren tegen. Kort samengevat betreffen deze in de eerste plaats dat begeleid verlov pas mag worden verleend als het veilig kan plaatsvinden; beveiliging is dan niet aan de orde. Voorts dat de kans op onttrekking in de eerste verloffase klein is, dat er onvoldoende personele capaciteit is en tot slot dat er geen draagvlak voor bestaat in de tbs-

sector.

Voordat ik op uw bezwaren inga, hecht ik er aan het volgende op te merken. Het uitgangspunt bij het begeleid verlov is het volgende. De kliniek dient in de verlofaanvraag een aparte passage op te nemen waarin wordt aangegeven op welke wijze gedurende alle fasen van het begeleid verlov de maatschappelijke veiligheid is gegarandeerd. In deze passage zal moeten worden aangegeven of de beveiligde fase dient te worden toegepast en zo ja, op welke wijze. Hoofregel daarbij is dat toepassing dient plaats te vinden tenzij er gegronde redenen zijn om daarvan af te wijken. Vervolgens komt aan de orde welke mate van beveiliging danwel begeleiding nodig is. Bij de datum van inwerkingtreding van de geweldsinstructie en het beveiligd verlov is rekening gehouden met het moment waarop de (nog in te voeren) verlovadviescommissie een aanvang kan nemen met haar werkzaamheden, te weten 1 juli 2007. Het oordeel over de vraag of de maatschappelijke veiligheid gedurende het begeleid verlov voldoende is gewaarborgd, wordt daarmee in beginsel door de verlovadviescommissie gegeven.

Ten aanzien van uw eerste bezwaar kan worden opgemerkt dat het in sommige gevallen wel degelijk kan zijn aangewezen de eerste fase van het begeleid verlov te beveiligen, met name om na te gaan of de verwachtingen ten aanzien van een goed verloop van de behandeling ook uitkomen. Zoals hierboven aangegeven is het niet zo dat elk begeleid verlov voorafgegaan moet worden door een beveiligde fase. De invulling van het verlov blijft een kwestie van maatwerk, in die zin dat de kliniek per geval moet aangeven hoe het verlov wordt ingevuld en welke mate van beveiliging nodig is. Indien hieruit blijkt dat de beveiligde fase niet nodig is, blijft deze achterwege. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het bezwaar van de Raad dat tbs-gestelden voor wie dit niet noodzakelijk is, toch worden geconfronteerd met de beveiligde fase.

Ten aanzien van uw bezwaar dat voor het beveiligd begeleid verlov geen draagvlak bestaat in de tbs-sector, merk ik het volgende op. Het besluit tot wijziging van het verlovbeleid komt voort uit de noodzaak de maatschappelijke veiligheid voorop te stellen, mede met het oog op het maatschappelijke en politieke draagvlak. Ik heb hierbij uitdrukkelijk rekening gehouden met de bezwaren van de sector. Zij is nauw betrokken bij de verdere uitwerking van de vormgeving van het beveiligd verlov.

Ook ten aanzien van de aanpassing van de geweldsinstructie die nodig is voor de invoering van de beveiligde fase tijdens begeleid verlov, heeft uw Raad negatief geadviseerd. Het belangrijkste argument van de Raad is dat de

verplichting gepast geweld toe te passen om een onttrekking te voorkomen juist gewelddadig gedrag zal uitlokken en daarmee de veiligheid van de begeleiders zal verkleinen.

De noodzaak de maatschappelijke veiligheid voorop te stellen is ook leidend geweest bij mijn besluit tot aanpassing van de geweldsinstructie. Het afzien van geweldstoepassing is afgewogen tegen het maatschappelijke risico van een onttrekking. De Raad heeft terecht aandacht gevraagd voor de veiligheid van degene die het verlof begeleidt. Deze mag inderdaad niet onnodig in gevaar worden gebracht. Daarom is bepaald dat geweldstoepassing alleen is toegestaan aan personeel dat daarin speciaal is getraind en dat alleen gepast geweld is toegestaan, dat wil zeggen dat wordt afgezien van geweldstoepassing indien het personeel of omstanders hierdoor in gevaar zouden worden gebracht.

De invoering van de beveiligde fase bij het begeleid verlof zal een jaar na inwerkingtreding worden geëvalueerd.

Combinatievonnis

De Raad adviseert om, indien sprake is van een combinatievonnis, niet de vi-datum maar behandelinhoudelijke gronden beslissend te laten zijn voor de start van het verloftraject.

In 2004 heeft de toenmalige minister van Justitie aan de Tweede Kamer bericht dat "met de tbs-klinieken onlangs is afgesproken dat in geval van een combinatievonnis waarbij de rechter uitdrukkelijk heeft bepaald dat tweederde van de gevangenisstraf ten uitvoer dient te worden gelegd, geen tbs-verloftraject meer zal worden gestart voordat tweederde deel van de gevangenisstraf is verstreken." ... "Bij de tenuitvoerlegging van combinatievonnissen zal in zijn algemeenheid gelden, dat de vrijheden die tijdens de terbeschikkingstelling worden toegestaan, niet verder gaan dan de vrijheden die zouden zijn toegelaten wanneer alleen een vrijheidsstraf zou zijn opgelegd." (TK 2003-2004, 29 452, nr. 10). Dit standpunt is opgenomen in paragraaf 2.2 van het nieuwe verlofvoetsingskader. Hiermee werd tegemoet gekomen aan de wens van de Kamer dat het, mede in het belang van slachtoffers en nabestaanden, onwenselijk is dat de tbs op een moment wordt beëindigd dat eerder is dan het moment waarop het gehele combinatievonnis ten uitvoer zou zijn gelegd.

Levenslanggestraften

De Raad adviseert om levenslanggestraften die in een tbs-kliniek verblijven, niet alleen incidenteel verlof op humanitaire gronden te geven, maar hun juist op die gronden een behandelperspectief te bieden. Voor deze groep

gedetineerden acht ik een behandelperspectief gericht op resocialisatie, niet aangewezen. Dit verdraagt zich niet met het oogmerk van de levenslange vrijheidsstraf. Zij komen dus niet in aanmerking voor verlof anders dan incidenteel verlof. Voor het overige verwijs ik naar mijn brief van 27 april jl. waarin een beleidsverkenning van de bejegening van levenslanggestraften is aangekondigd.

Adviescollege verloftoetsing

De Raad steunt de instelling van een afzonderlijke verloftoetsingscommissie maar is kritisch ten aanzien van de mogelijkheid dat de minister tegen het advies van het college in, besluit geen verlof te verlenen. De Raad acht relativering van de ministeriële verantwoordelijkheid noodzakelijk om te voorkomen dat de minister voor elk mislukt verlof ter verantwoording wordt geroepen.

Ik heb beoogd de verloftoetsing te professionaliseren met behoud van mijn verantwoordelijkheid voor het tbs-beleid. De advisering over de verlofverlening wordt overgelaten aan een multidisciplinair college van deskundigen, maar de minister van Justitie blijft verantwoordelijk voor de verlofbeslissing. Daarbij behoud ik mij voor bij een positief advies een negatief besluit te nemen, in lijn met de ministeriële verantwoordelijkheid. Dit is conform de wens van de Tweede Kamer (TK 2006-2007, 29452, nr. 55).

Uw Raad adviseert om tegen een negatieve verlofbeslissing op een positief advies, vanuit het oogpunt van rechtsbescherming, beroep mogelijk te maken. In de huidige situatie staat tegen een negatief besluit geen beroep open (art. 69 Beginselenwet terbeschikkingstelling geeft een limitatief aantal beroepsgronden). Ik zie geen aanleiding om hierop een uitzondering te creëren voor de gevallen waarin het adviescollege een positief advies afgeeft en de minister hiervan afwijkt met een negatieve verlofbeslissing. Bij de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel bestaat geen recht op verlof. Tegen een negatief besluit mijnerzijds bestaat om die reden geen beroepsmogelijkheid. Dit uitgangspunt wordt niet gewijzigd. Er zal slechts op grond van zwaarwegende argumenten worden afgeweken van het advies van het college. Deze beslissing moet grondig worden onderbouwd en worden medegedeeld aan de tbs-gestelde.

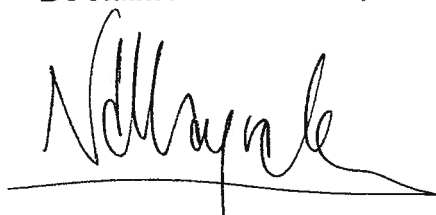
Bij de vormgeving van de organisatie van de verloftoetsing zullen de overige door uw Raad geplaatste kanttekeningen worden meegenomen. Deze betreffen het toetsingskader, de rol- en bevoegdheidsverdeling tussen DJI, de tbs-klinieken en het adviescollege, alsmede de informatievoorziening aan het

adviescollege. Ik acht het met u van belang dat het adviescollege verantwoording aflegt over haar taakuitvoering. Ik neem dan ook uw advies in deze over. Het college zal jaarlijks verslag aan mij uitbrengen.

Zoals ik in de brief aan de Tweede Kamer heb aangegeven kan het huidige stelsel van de tbs, gericht op terugkeer in de samenleving door behandeling, alleen het maatschappelijke vertrouwen behouden als duidelijk is dat de maatschappelijke veiligheid voortdurend voorop wordt gesteld. De maatregelen die hierboven aan de orde waren, zijn met het oog hierop genomen.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

De staatssecretaris van Justitie,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. de Vries', is written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive.